

DE HAAGSE TIJDEN

Eric Boot, geroemd
en vergeten in
Den Haag

Pag. 5

"Adieu rode Haagse
trams!"

Pag. 6-7

DA SEBASTIANO

TRATTORIA

Speciaal menu voor 60+
3 gangen € 19,75

Geldig op maandag - dinsdag - woensdag

Laan van Meerdervoort 214, Den Haag
070 - 392 55 85 • Bereikbaar met lijn 3 en 11

De Haagse krant van alle tijden

Bonte verzameling dieren in het Haagse

Den Haag heeft alles wat een aantrekkelijke stad nodig heeft om eropuit te gaan. Nou ja, we missen wel een dierentuin. Dat is niet altijd zo geweest. Van 1863 tot 1943 konden de inwoners van en bezoekers aan Den Haag zich vermaken in de Koninklijke Zoölogisch Botanische tuin. Die lag op de plek waar nu het Provinciehuis staat. Na de diverse artikelen over de bekendste bewoonster Betsy, leek het me leuk om iets meer over de dierentuin zelf te vertellen.

Ontstaan

Dat de dierentuin er is gekomen, dankt Den Haag aan de arts Dr. L.H. Verwey. Hij legde in 1860 een plan voor aan het gemeentebestuur en potentiële geldschietters. Daarin gebruikte hij als argument: een dierentuin sluit prima aan bij alle activiteiten om het vreemdelingenbezoek te stimuleren en welgestelde renteniers naar Den Haag te trekken. Verwey hoopte dat de gemeente gratis grond ter beschikking zou stellen, maar verder dan een lage erfpacht wou het gemeentebestuur niet gaan.

Wat er te zien was

De bezoekers konden wandelen langs paden en vijvers, kijken naar vogels, tropische gewassen

Chimpansee met een bezoeker in de Haagse Dierentuin. Foto uit 1929, collectie HGA

en een bonte verzameling dieren. Maar niet alleen de ogen, ook de oren werden gestreeld. 's Zomers waren er elke maandag- en vrijdagavond concerten van de militaire kapel, waar

Hoofdgebouw van de Haagse Dierentuin. Prentbriefkaart uit ca 1905, collectie HGA

vaak wel duizenden Haagse gezinnen naar kwamen luisteren. Omdat veel geld was gaan zitten in het park en een groot verenigingsgebouw, was er weinig geld voor de aankoop van dieren. Dus moest de tuin het vooral van schenkingen in natura hebben. En omdat er veel vogels werden gegeven, kreeg de tuin ook wel de bijnaam 'kippentuin'. Op een zeker moment heeft het bestuur ook besloten om meer te investeren in planten en vogels dan in dure zoogdieren.

Flaneren

Aan het einde van de negentiende eeuw kwamen de bezoekers niet alleen om naar de dieren te kijken. Het ging ook om 'zien en gezien worden'. De bezoekers waren overigens alleen leden van de dierentuin; je kon voor vijftig gulden lid-aandeelhouder

worden. Bijzonder voor die tijd was dat er verder geen selectie was. Van de dierentuin kon je voor vijftig gulden lid-aandeelhouder worden, zonder ballotage. Dit betekende dat het lidmaatschap ook bereikbaar was voor andere Hagenaars, te denken aan lagere ambtenaren, beoefenaars van vrije beroepen (artsen, advocaten), ondernemers in handel en nijverheid (bankiers). En ook eigenaren van ambachtsbedrijven en winkeliers. Heel bijzonder was de mogelijkheid voor vrouwen om lid te worden. Om te beginnen weduwen, na het overlijden van hun echtgenoot. Maar ook konden vrouwen zich zelfstandig aanmelden als lid. En deze vrouwen hadden ook stemrecht! De tuin werd zo een 'neutraal terrein' waar Hagenaars uit zeer uiteenlopende kring elkaar konden tegenkomen.

Waarom de tuin er niet meer is

Zoals veel mooie stukken Den Haag sneuvelde ook de Haagse Dierentuin tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Atlantikwall liep dwars door de tuin. Die werd ontruimd en de grote dieren verhuisden naar Artis en Blijdorp. Kleine dieren en veel planten vonden hun bestemming in het Zuiderpark. Het hoofdgebouw in Moorse stijl bleef nog wel in gebruik en was ook het enige onderdeel dat na de oorlog weer is hersteld. Menig Hagenaar heeft daar examen gedaan of een (kinder)voorstelling bijgewoond. En veel Haagse echtparen hebben elkaar in het gebouw ontmoet bij een dans- of feestavond. In 1968 moest het, onder groot protest, plaatsmaken voor de uitbreiding van het Provinciehuis.

Jacqueline Alders
info@jacquelinealders.nl

Kamelen in de Haagse Dierentuin. Foto uit 1930, collectie HGA

van der VLUGT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlugt.nl
www.glashandel-vandervlugt.nl

SINCE 1985®

Marcello's

**ART FACTORY
FIRST FLOOR**

PORTRET | ROCK ART | SCHILDER- EN TEKENLESSEN
ROCK HISTORY TOUR
www.marcellos.nl | www.rockhistorytour.nl
OPEN OP AFSpraak

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar
Bautersemstraat 1, Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Loosduinse Schilderskolonie

Met veel belangstelling en plezier heb ik het artikel over de Loosduinse Schilderskolonie van Carl Doeke Eisma gelezen in De Haagse Tijden van 10 januari. Mijn grootvader Daniel Cornelis Balk - geboren in 1880, overleden op 90-jarige leeftijd in 1969, was in zijn leven kunstschilder en woonde lange tijd in Loosduinen, waar ik als kleinzoon ben geboren in 1948. Mijn grootvader heeft veel schilderijen geschilderd met verschillende onderwerpen, o.a. stillevens, heidelandschappen, Rotterdamse havens en later in zijn leven Italiaanse landschappen, waar hij nooit in zijn leven is geweest. Volgen mijn vader Albert schilderde hij soms twee schilderijen tegelijkertijd; dit ging sneller voor de buitenlandse toeristen na de Tweede Wereldoorlog. Veel van mijn grootvaders schilderijen zijn nog in het bezit van de familie, sommige zijn meegenomen naar Australia en Canada. Zelf heb ik een aantal schilderijen in mijn bezit gekregen en gekocht in diverse brocantes hier in Den Haag, zelfs één geschilderd op een tegeltje, volgens de verhalen wanneer er geen geld was om doek te kopen. De reden dat ik dit allemaal vertel is dat ik altijd op zoek ben naar het werk van mijn grootvader en dat er een lichte schok en trots door mij heenging toen ik de krant opensloeg. Hartelijk dank voor de mooie reportage waarvan ik zeer heb genoten.

John Balk

Oud-Rotterdamse fotoboeken

Bij huisopruiming kwam een doos met oud Rotterdamse fotoboeken tevoorschijn. Unieke foto's van de stad voor het bombardement. Wie interesse heeft, mag ze gratis afhalen in Leidschendam.

Peter Kloek

Pkloek@gmail.com

Haagse PCC-cars

Mijn boek *Haagse PCC-cars*, uitgegeven door De Alk, is verschenen! Het behandelt de complete geschiedenis van de 234 trams van de HTM van het Amerikaanse type PCC-car. Deze hebben in Den Haag gereden van 16 september 1949 tot en met 30 juni 1993. Den Haag was daarmee de eerste stad in Europa die met PCC-cars reed in de normale personendienst. De eerste 24 Haagse PCC-cars hadden een geheel Amerikaans uiterlijk met kleine zijramen, de volgende 210 wel de Amerikaanse vorm met hun spitse neus maar grote zijramen. Het boek kent tien hoofdstukken: vanaf het ontwerp van de PCC-car in Amerika als snel optrekkende tram die de concurrentie met de autobus kon aangaan, naar de details van elke Haagse PCC-car. De ontwikkelingen op het Haagse tramnet in de periode dat de PCC-cars zijn ingezet, worden ook behandeld. Door zo'n 460 foto's in het boek is ook het stadsbeeld uit die periode te zien. Het boek is

verkrijgbaar in de boekwinkel. Heeft u interesse? Dan kunt u informatie opvragen via info@alk.nl
Johan Blok
info@alk.nl

Rondleiding in de Eendenkooi in Zuiderpark

Op zondag 19 februari vindt er een rondleiding plaats in de Eendenkooi in het Zuiderpark. Met uitleg over de werking van een eendenkooi en het doel daarvan. Stukje geschiedenis van een Loosduinse kooi die nu in Den Haag ligt. De grote aantallen van soorten vogels in dit Haagse vogelrustgebied komen ook ter sprake. De rondleiding duurt van 10.00 tot circa 12.00 uur en is geheel gratis bij te wonen. Aanmelden graag telefonisch via 06-47460159 (dagelijks tussen 18.00 en 21.00 uur). Goed om te weten: de paden zijn slechts half verhard en honden zijn niet toegestaan.
Ruud van der Waard - Vogelwachter Haags Vogelbescherming

Den Haag Station Staatsspoor

Mannen met knevels, zwoegende kruiers, stoomtreinen op stoom Paardentrans vervoeren Haagsche dames, Koninklijke wachtkamer Een blauwe tram uit Leiden, de tijd verstreek toen echt langzamer Vincent schilderde de knotwilg, remise op de achtergrond van de boom Nooit gebouwd als kopstation, wachtend op de lijn naar Scheveningen In de schaduw van de tijd, de plaatsing van een grote stationsklok Rokende auto's verdreven langzaam de knorrige koetsier op de bok Van statige reizigers der eerste klas, tot forenzen die jachtig dringen Een tijd die voor altijd voorbij is, een oude zwart-wit foto als bron Vanaf mijn prille jeugd zo vaak het begin en einde van mijn treinreis Het digitale inchecken, in gedachten de spoorkaartjes van hard karton In de stationsrestaurantie wachtend op hete koffie en warme saucijs Kijk nu eens mijmerend om me heen in het flitsende Centraal Station De vooruitgang net wat u zegt, in de verte een man met een zeis

Cor van Welbergen

Cor.Welbergen@minbzk.nl

Huisje boompje beestje

Het Chinees Cultureel Centrum in Den Haag organiseert een kindertekening tentoonstel-

ling onder de naam: *Huisje boompje beestje*, in het Chinees: 'Ik hou van mijn familie'.

Huisje, Boompje, Beestje is een Nederlandse uitdrukking om een ideaal, rustig en onbezorgd leven te beschrijven. Met de tentoonstelling *Huisje Boompje Beestje* willen

we de jeugd het podium geven en hun verbeelding rond het concept van huis en familie laten zien. De betekenis van 'thuis' overstijgt geografische grenzen en culturele verschillen. Het staat voor beschutting, comfort en veiligheid, wat tot uiting komt in verschillende vormen van deze inspirerende werken

van de Nederlandse en Chinese jeugd. De tentoonstelling wordt gehouden tot en met vrijdag 17

maart in het Chinees Cultureel Centrum gelegen aan het Spui 192. Voor aanvullende informatie:

www.ccchague.org/nl/

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving
Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Jeugdherinneringen aan de Sneeuwbalstraat

Ik ben niet in de Sneeuwbalstraat geboren, maar ben er wel opgegroeid in de jaren zestig. Het verhaal gaat dat je in die tijd, wanneer je er kwam wonen, je zelf het behang en de verkleur van de woning kon kiezen. Geen idee of het waar was, maar zo ja, zou dat wel een verschil zijn met nu, als je al een huurwoning kunt vinden...

Ik woonde op nummer 113, een ruim vierkamer appartement op de tweede etage. De Sneeuwbalstraat was een mooie straat met afwisselende bebouwing, in- en uitspringend met veel kleine balkons en zowel grotere als kleinere voortuintjes. Deurposten en raamlijsten waren allemaal in dezelfde kleur gebroken wit en de kozijnen, hekwerk en lantarenpalen in dezelfde kleur groen. Oudhollands groen heet het, dacht ik. Iemand bij de gemeente moet ergens een paar kuub op de kop hebben kunnen tikken. In die tijd was er nog geen centrale verwarming. Wij hadden een kolenkachel in de woonkamer, met een kolenhok op het balkon en een Aladin petroleumkachel voor bijverwarming van de keuken. Zeker als daar 's winters de was hing te drogen, was dat hard nodig.

Mijn moeder was doorgaans nogal chagrijnig als de kolenboer was geweest; overall lag gruis ondanks het afdekken van de trap en de loop naar het balkon. Zelf had ik op mijn kamer geen verwarming, dus bij strenge winters zag je de ijsbloemen op de ramen. Oef, die winter van 1963...! Dubbele dekens, sokken aan en een kruik mee naar bed. De tijden herleven.

De straat was toen nog stil en bijna autovrij. Jammer genoeg ben ik de paar foto's van toen kwijtgeraakt, maar als je twintig auto's zag staan was het veel. Ruimte zat voor stoepranden, busje trap, verstoppertje

en spoorzoeken. En wat dacht je van hellingen maken als het had gesneeuwd! We roetsjten zo de straat op. Naar mijn weten was er in de hele straat maar één hond, Arno van de heer Van Lintel. De goede man was heel populair bij de jeugd. Er woonden toen heel wat

Goudenregenplein. Rechts nr. 1, middenachter de Thomsonlaan. Foto uit 1957, J.F.H. Roovers, collectie HGA

kinderen en de meeste kan ik nog goed voor de geest halen. Misschien dat de namen niet helemaal correct zijn, maar wat deert het? Natuurlijk mijn directe buurmeisjes, Sylvia en Ilone. Direct tegenover ons woonden Sjef en Anja. Rechts Robbie en Henneke Prehn. Op datzelfde portiek Pieter, die nu een andere voornaam voert. Dit was het clubje dat vaak samen speelde. Natuurlijk woonden er verderop nog vele andere kinderen maar dat was een los-vast gebeuren.

Eentje daarvan staat me nog heel goed bij. Hij heette Dikke, maar was een heel tener kereltje. Hij had nog eens de neiging om fietsjes te lenen en ergens anders achter te laten. Dan kreeg hij van ons op zijn lazer, daarna van zijn moeder

Sneeuwbalstraat jaren '90. Foto: Willem Vermeij, Dienst voor de Stadsontwikkeling, collectie HGA

en ook nog eens van pa als die thuiskwam. Pa was, geloof ik, politieagent. En natuurlijk de broers Kid en Marco, die wat verder in de straat woonden en iets ouder waren dan ik. Ze hadden vaak sportwagens om aan te sleutelen, waaronder een Morgan. Een driewieler met houten frame, mooi groen gespoten. Met een beetje geluk mocht je een stukje mee, natuurlijk met de kap open. Ik mocht ooit een keer mee met hen naar de Grand Prix in Zandvoort in de tijd van Jim Clark. Machtig. De broers Anijs hadden een Volvo kattenrug. Zij namen ons ook wel eens mee voor een ritje.

Natuurlijk waren er in onze buurt winkels op alle hoeken van de straten. Je had kapper Keizer op nummer 131; een

heel oude man die volgens mij alle kinderen in de buurt knipte, als ik me goed herinner voor drie kwartjes. Het bakkerswinkeltje op de hoek Goudenregenstraat, met twee oudere dames achter de toonbank. De dames konden ons jongens wel vervloeken, want de dubbele deuren naar hun achterom waren een pracht van een doel bij het voetballen. De dreun van de bal tegen die deuren moet oorverdovend geweest zijn. Arme dames, maar als kind sta je daar niet zo bij stil. Ik kocht er wel vaak snoep; Bazooka Joe en van die droprollen met een hard gekleurd kogeltje in het midden. Op de andere hoek zat een winkel met brei- en handwerkbenodigdheden en aan de overkant van de Goudenregenstraat de Verkeizer. Daarnaast de Slijterij van Vlek en verderop zelfs twee schoenmakers. Op de andere hoek een slager De Bruin. Bij hem kreeg je Profijtzegels maar wat er het voordeel van was, weet ik niet meer. Ik ging er elke woensdag een onsje hart halen voor Grijsje, onze kat. Het stukje Goudenregenstraat, linksaf aan onze kant, had naast de bakker nog een heel chique bloemenwinkel, de groentehal van Wout en natuurlijk de ijssalon (Torino?).

Aan de Thomsonlaan zat de sigarenwinkel van de Lozanne, oftewel Loos. Een wat donkere driehoekige zaak met buiten de rookwaar natuurlijk ook tijdschriften, ook de wat stoute die onder de toonbank hun weg vonden. De goede man heeft ooit nog de krant gehaald omdat hij kevers had met glimmertjes op hun dekschilden geplakt. Die kwamen dacht ik ergens uit Mexico. Nee, mevrouw Thieme was nog niet geboren. Als je onze straat uitliep en rechtsaf ging had je nog een bank, later een radio-winkel en de aardappelboer. Ik heb daar aardig wat emmertjes met vijf kilo aardappels naar huis gesjouwd, voornamelijk Eigenheimers. Het rook er natuurlijk heel erg naar aarde, heerlijk als ik daar weer aan denk. Op de hoek zat de technische boekhandel Stam, met een prachtige tekentafel met tekenmachine in de etalage.

Autovrije Sneeuwbalstraat, gezien van de Goudenregenstraat naar de Valkenboskade, 1938. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, collectie HGA

Een wat narrige man, maar zulk lekker ijs. Had je iets meer geld beschikbaar, dan kon er ontzettend lekkere slagroom op. Even tussendoor wil ik graag het ijs van banketbakker Vervat vermelden. Niet echt in mijn buurt, maar bij opa en oma op de hoek Laan van Meerdervoort - Zonnebloemstraat. Het waterijs was gesneden uit grote blokken bevroren vruchtenpulp, met een houten stokje. Ze hadden ananas en aardbeien. Nooit meer heb ik zulk lekker waterijs geproefd!

Aan de Thomsonlaan zat de sigarenwinkel van de Lozanne, oftewel Loos. Een wat donkere driehoekige zaak met buiten de rookwaar natuurlijk ook tijdschriften, ook de wat stoute die onder de toonbank hun weg vonden. De goede man heeft ooit nog de krant gehaald omdat hij kevers had met glimmertjes op hun dekschilden geplakt. Die kwamen dacht ik ergens uit Mexico. Nee, mevrouw Thieme was nog niet geboren. Als je onze straat uitliep en rechtsaf ging had je nog een bank, later een radio-winkel en de aardappelboer. Ik heb daar aardig wat emmertjes met vijf kilo aardappels naar huis gesjouwd, voornamelijk Eigenheimers. Het rook er natuurlijk heel erg naar aarde, heerlijk als ik daar weer aan denk. Op de hoek zat de technische boekhandel Stam, met een prachtige tekentafel met tekenmachine in de etalage.

Al met al was het een goede tijd. Zoals zo vaak gezegd: je had weinig, maar je maakte er wat van. En je wist ook niet beter!

Jan Volkers

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in
VERHUIZEN EN ONTRUIIMEN
Seniorenhelp Nederland

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

www.seniorenhelp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebiten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtsreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

Kijk ook op onze website voor onze andere seniorenwoningen.

OP ZOEK NAAR EEN UNIEKE GARANTWONING IN DE GROENE WIJKEN ESCAMP OF SEGBROEK?

In de wijken Escamp en Segbroek verhuurt WoonZorgcentra Haaglanden (WZH) sociale aanleunwoningen voor 67-plussers aan de Zwaardvegersgaarde, Steenhoudersgaarde en de Stokroosstraat.

WAT BIJEDEN WIJ?
De woningen worden verhuurd aan eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 25.475 of aan tweepersoonshuishoudens met een inkomen tot € 34.575 (prijsspeil 2023). De kale huurprijzen liggen tussen de € 500 en € 600 per maand.

WZH kan in de meeste wooncomplexen de complete dienstverlening aan senioren leveren, van de verhuur tot en met de zorgverlening. Kijk ook op onze website voor onze andere seniorenwoningen.

BENT U NIEUWSGIERIG GEWORDEN EN WILT U MEER INFORMATIE?
Bel met Klantbemiddeling Centraal via 070 - 756 16 00 of neem een kijkje op onze website:
www.wzh.nl/garantwoning

WoonZorgcentra Haaglanden

AUTO HOUTWIJK
sterk in elk merk

De veiligste brommobiel

Nu standaard ABS op de Sensation Range

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

www.autohoutwijk.nl

De mooiste kasten op maat gemaakt

20 JAAR
#WuHelpen

- Een Droomkast zoals jij hem wilt hebben
- Perfect op maat, altijd passend
- Kies je eigen Style en Kleur
- Bij ons ben jij de Ontwerper
- Meet & Montage Service

Bezoek onze showroom

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

‘Ik wil hier niet meer weg’

Mevrouw Thelma Tadema woont al bijna 18 jaar in Oeverrand II, en al de tijd met veel plezier. ‘Ik was destijds vrijwilliger bij zorgcentrum Carel van den Oever en ik mocht hier komen wonen. Het bevalt heel goed en ik wil hier niet meer weg.

Het is een mooi en ruim appartement. Een royale keuken waar ik lekker mijn eigen eten kan maken. Ik kook graag en zolang ik dat zelf kan, blijf ik dat doen. Ik heb een ruime slaapkamer van 15 vierkante meter. Vanaf de derde etage waar ik woon heb ik een prachtig uitzicht. Ik kijk uit op de Wolweversgaarde en de andere kant richting de Lozerlaan en de moskee. Straks zitten de bomen weer vol in het blad, dat is ook mooi.

Een vriendin van me woont op de eerste etage. We drinken samen koffie en wandelen vaak. Op dinsdag gaan we naar de markt op de Leyweg, soms wandelen we heen en nemen we de taxibus terug.

Ik heb een nieuwe heup en knie gekregen. Dan is het fijn dat er verzorging in de buurt is. Nu doe ik alles weer helemaal zelfstandig. Ik heb alleen één keer in de week huishoudelijke hulp.

Tijdens de coronapandemie was er niet zoveel te doen in het complex, maar nu beginnen de activiteiten gelukkig weer. Er is vaak muziek. Daar houd ik van. Vooral muziek uit de jaren '60.

WoonZorgcentra Haaglanden

Eric Boot, geroemd en vergeten in Den Haag

Den Haag staat bekend om haar vele monumenten en mooie beelden. Zij is daar terecht trots en zuinig op. Soms gaat het echter mis: de locatie blijkt niet meer geschikt, het beeld is gevoelig voor vandalisme of het spreekt het publiek niet meer aan. Zo werd het beeld op de Weversplaats (hoek Wagenstraat/Vlamingstraat/Spuistraat/Venestraat) bij de onthulling geroemd, al na enige tijd beklad en was het na een paar jaar verdwenen en vergeten. En de beeldhouwer was niet zomaar iemand: Eric Boot.

De naam Eric Boot zal velen niet veel zeggen. Hij heeft als kunstenaar relatief kort in Den Haag gewoond en is na zijn artistieke doorbraak naar Drenthe verhuisd. Eric werd geboren in 1922 in Oldenhove, een dorpje in het uiterste noorden van Groningen. Zijn vader was daar postkantoorhouder. Op jonge leeftijd vielen zijn tekentalent en goede schoolprestaties al op, maar een kunstopleiding zat er echter niet in. Eric werd geacht een 'echt' beroep te kiezen om voor een stabiel gezinsinkomen te zorgen. Na de Tweede Wereldoorlog en zijn diensttijd in toenmalig Nederlands-Indië vestigde hij zich met zijn echtgenote eerst in Haarlem en later in Den Haag, als boekhandelaar bij boekhandel Dijkhof. In de avonden volgde hij lessen bij de Vrije Academie voor Beeldende Kunst, waar zijn talent voor beeldhouwen werd ontdekt en herkend. In 1963 besloot hij zich geheel aan de kunst te gaan wijden en huurde een kelderatelier in de Wolweversgaarde. Het was een gedurfde stap, want hij moest ook nog een gezin onderhouden. Hij was echter zeer gedreven en - niet onbelangrijk - ook erg gedisciplineerd. Hij hield er strakke, bijna reguliere kantoor tijden op na, droeg in zijn atelier altijd een werkjas met daaronder een overhemd

Citypromenade

Het is moeilijk voor te stellen dat winkelstraten als de Spuistraat, Vlamingstraat en Venestraat vroeger 'gewone' straten waren, met een rijweg en stoepen aan weerskanten. Het kostte de Haagse bestuurders veel overredingskracht om hun idee voor een autovrije Citypromenade te realiseren. Als lokkertje werd de winkeliers voorgehouden dat de straat mooi plaveisel zou krijgen, nieuwe moderne straatverlichting en een kunstwerk dat paste bij de nieuwe omgeving. Maar de tegenstanders waren moeilijk te overtuigen. Hoe moesten de vrachtwagens van bijvoorbeeld Pander nu lossen, was er voldoende ruimte voor alle leveranciers die gedurende de dag kwamen en hoe moesten de klanten hun zware boodschappen nu in de auto krijgen? Toch werd het plan doorgezet en op de Weversplaats verscheen een

Boots beeld op de Weversplaats

beeld op een hoge sokkel en een bescheiden waterstraaltje langs het beeld. De onthulling was groots en feestelijk, met daaraan gekoppeld de opening van de Citypromenade.

Na enige tijd kwamen de klachten. De afvoerput van het water was vaak verstopt waardoor het kruispunt regelmatig een waterballet was. Het zwerfvuil hoopte zich op rond het beeld, wat het aanzien bedierf. Al snel werd het water afgesloten maar dat bleek slechts een halve oplossing. Nu was het beeld bereikbaar voor wildplakkers. Binnen de kortste keren werd het met affiches voor evenementen en politieke demonstraties beplakt, waardoor de schoonheid van het beeld werd aangetast. Vriend en vijand waren het erover eens dat het beeld uitstekend paste in het straatbeeld, maar ook voor veel ellende zorgde. De gemeente deed er veel aan om de plaksels te verwijderen maar het bleek dweilen met de kraan open. Bij de eerste de beste opbreking van de straat werd het beeld verwijderd en bij de gemeente opgeslagen. Sindsdien is het spoorloos verdwenen.

De beeldhouwer

Eric Boot heeft zich hier publiekelijk nooit over uitgelaten. Hij had een warme band met zijn werk wanneer het in wording was. Het ging hem om het scheppen van kunst en het moest in harmonie met de omgeving zijn. Met de overdracht aan de opdrachtgever

Eric Boot aan het werk

nam hij afscheid van zijn werk en daarmee was het voor hem afgesloten. De beelden zijn altijd non-figuratief en zonder titel. Een titel legde volgens hem beperkingen op. De vorm en kleur moesten samen met de omgeving voldoende zeggingskracht hebben, waar ieder mens zijn of haar eigen betekenis aan kan geven. De ronde vormen moeten geborgenheid uitstralen en de toeschouwer een goed gevoel bezorgen. Uiteindelijk heeft die het laatste woord. Een mooi voorbeeld daarvan is een driedelig plastic dat in het Zuiderpark bij de Sportcampus staat. Oorspronkelijk stond het aan het dr. Leeghwaterplein maar na de herinrichting van het plein was daar geen geschikte plaats meer voor. In het Zuiderpark komt het goed tot haar recht en is het in goed gezelschap van nog meer fraaie beelden.

Reliëfs

Boot maakte ook kleine opdrachten en wel reliëfs voor aan gevels. Ook hier kunstwerken die 'niets' voorstellen maar wel mooie vormen hebben. In Isabellaland hangt een fraai reliëf naast de ingang van het appartementencomplex. Een ander reliëf aan de gevel van de Hammerskjoldschool aan de Hengelolaan heeft echter de sloop van de school niet overleefd. Het heeft eenzelfde lot ondergaan als het beeld op de Citypromenade. Veel geld zullen de slopers er niet mee verdienen hebben, want de werken lijken van brons maar zijn van steriet, een soort beton. Boot werkte

daar graag mee omdat het makkelijk en goedkoop materiaal is dat bovendien goed te kleuren is. Hij kon ze op echt brons laten lijken.

Borger

Boot heeft de teloorgang van zijn werk niet meegekregen. In 1972 verhuisde hij naar Borger (Drenthe) waar hij een oude dokterswoning met een heel grote tuin en atelier betrok. Met zijn verhuizing naar Borger en vertrek bij de Kunstkring raakte hij in Den Haag in de vergetelheid. In Drenthe daarentegen maakte hij snel naam en verwierf opdrachten van de Culturele Raad Drenthe, de NAM, diverse gemeentes en instituten. In zijn tuin organiseerde hij bovendien jaarlijks zomerkampen voor amateurkunstenaars die van de faciliteiten van zijn atelier gebruik mochten maken. Aan het einde van zijn leven gaf Boot aan dat hij veel voldoening had geput uit het verfraaien van de stedelijke omgeving. Maar nog belangrijker was voor hem het overbrengen van zijn liefde voor de kunst aan volgende generaties. Hij was een zeer gerespecteerde docent aan het Instituut voor Culturele Ontwikkeling in Assen en verzorgde tot op hoge leeftijd cursussen beeldhouwen bij de stichting Try-Out in Borger. Voor zijn oeuvre en zijn bijdrage aan het culturele leven van Drenthe ontving hij een Koninklijke Onderscheiding.

Ton van der Pijl
Tonvanderpijl212@gmail.com

Boots werk in het Zuiderpark

“Adieu rode Haagse trams!”

In eerdere artikelen in De Haagse tijden heb ik de geelgroene bussen en trams van de HTM al eens behandeld. Inmiddels is er weer een serie trams van de HTM die over enkele jaren volledig zal zijn verdwenen uit het Haagse stadsbeeld: de rode gelede trams van het type GTL. Daarom deze keer een artikel over dit tramtype, dat vanaf 1981 het Haagse straatbeeld bepaalde.

Op de vrije trambaan langs de Haagse Parallelweg kon de verbaasde voorbijganger in juli 1979 een half stalen, half houten tramstel, ongeverfd en zonder ramen, voortgeduwd door een antieke tram gewaarworden. Het betrof hier een zogenaamde mock up, een prototype van de in België bestelde nieuwe serie gelede trams voor de HTM, ter vervanging van de aan het eind van hun loopbaan gekomen serie P.C.C.-trams. De mock up zou op 4 augustus worden gepresenteerd op het Lange Voorhout, waar de HTM dan haar 75-jarig bestaan zou vieren en de nieuwe tram aan het publiek wilde presenteren. Deze mock up was op een oud onderstel geplaatst en moest even worden losgereden voordat de reis naar het Voorhout zou gaan beginnen. Overigens zou deze mock up in augustus 1984 in de remise Frans Hals in brand worden gestoken door vandalen.

La Brugeoise in Brugge kreeg in eerste instantie een bestelling voor 65 trams van het type GTL 8. De 8 stond voor de acht assen, elk aangedreven door een elektromotor. De trams waren 28,6 meter lang. Uiteindelijk had de HTM behoefte aan honderd trams, maar daar gaf het ministerie geen toestemming voor. Dat kwam alsnog toen de HTM

aanbod de nieuwe serie te bouwen met onderdelen van de te slopen PCC's. De eerste trams werden aangevoerd per spoor, op een platte wagen achter een diesellocomotief. Voor dit doel had de HTM nabij het Hobbema-plein aan de Delftse laan een afluadperron gebouwd. Voor de technici van de HTM was het een spannende aangelegenheid toen de eerste tram, de 3001, op 27 februari 1981 werd afgeladen.

Het leek of heel Den Haag was uitgelopen om die eerste tram in ontvangst te nemen. Het zag er die dag zwart van de mensen en diverse motoragente deden verwoede pogingen het publiek in toom te houden. Maar alles verliep goed en de eerste tram bereikte zonder kleerscheuren de remise Lijsterbesstraat.

Het gaat wel eens fout in het OV. De 3029 kwam op 10 augustus 2009 in botsing met bus 2954 van Connexxion op de Rijswijkse Volmerlaan

Het ongeval met tram 1022, 7 juli 1982. Foto: P. C. Hoegen, Haags Openbaar Vervoer Museum

Sticker van de nieuwe tram, uitgegeven door HTM

“De nieuwe kleurstelling kwam overeen met het op dat moment in gebruik zijnde bus materieel”

Uiteraard werd de tram, die zijn start maakte op lijn 3, niet meteen ingezet; eerst moest het rijdend personeel nog instructie rijden met het gevaarte en werden er proeven genomen om te kijken of er geen kinderziektes waren. Die waren er

te overzien: de buffers van de treinwagon drongen diep in de zijkant van de 3022, die terug naar de fabriek moest voor herstel. Gelukkig stond er op de treinwagon een nieuwe tram die gelijk ter vervanging kon worden ingezet. Vele maanden later is de 3022 teruggekeerd uit België en heeft het nog in Den Haag uitgehouden tot 4 november 2015.

De nieuwe en voor HTM eerste gelede trams waren jarenlang de langste trams van Nederland, met een lengte van 29 meter. Het waren ook de zwaarste trams in Nederland, met uitstekende rijkwaliteiten en een goede isolatie in de tramwagens. Bovendien waren de trams luxe uitgevoerd met skai-beklede stoelen met hoofdsteunen. Ook mocht nu in elke deur worden in- en uitgestapt. Wel waren deze trams nog voorzien van treden naar boven, als voorloper van de vervolgsérie lagevloertrams die meer toegankelijk waren voor met name ouderen en invaliden.

Met de kleurstelling van de nieuwe trams in rood-wit werd afgestapt van het OV-geel dat nog op de oudere trams van het type PCC werd gevoerd. De nieuwe kleurstelling kwam overeen met het op dat moment in gebruik zijnde bus materieel. Opmerkelijk is dat

Proeftram 3039 in de proefkleuren grijs, wit en rood. Loevesteinlaan, 31 maart 1990. De huizen op de achtergrond werden afgelopen jaar gesloopt

Afladen van tram 3003 aan de Delftse laan, 27 april 1981

GTL 3008 ploegt zich door een sneeuwstorm op 22 januari 1984

Tram 3110 rijdt na revisie over de Haagse Erasmusweg, 16 juli 2021

de HTM de vervolgsérie trams, genummerd in de 3200-serie, later zou bestellen in de kleuren blauw-geel-wit met een knipoo naar de blauwe tram. In 1990 werd een nieuwe bestelling geplaatst van 34 rijtuigen. In eerste instantie was het de bedoeling deze serie te laten spuiten in de kleuren lichtgrijs, wit en rood. Hiertoe werd tramstel 3039 begin 1990 in deze kleuren overgeschilderd. Uiteindelijk zou de nieuwe serie, die werd uitgebreid tot 47 exemplaren, in blauw worden afgeleverd.

De laatste serie PCC-trams bestond uit de serie 1301-1340 en aanhangwagens 2101-2130. Zoals eigenlijk wel te verwachten was, waren de aanhangrijtuigen zonder bestuurder gevoelig voor vandalisme. Het plan ontstond om deze tramstellen om te bouwen tot gelede trams, een dure operatie. Besloten werd hier van af te zien en nog eens 34 nieuwe trams te bestellen. Dit gebeurde in 1990. In eerste instantie werd het aantal opgehoogd naar 37 trams en later nog eens tien exemplaren. In totaal werden er dus 47 trams besteld. In 1992 en 1993 werden deze voertuigen per dieplader afgeleverd in Den Haag. Opvallend was de blauw-gele kleurstelling en het met blauw skai bekleed interieur. Zoals eerder vermeld zou dit niet lang duren, want vanaf 2002 werden deze trams ook overgespoten in de rode met beige kleur en werd het interieur aangepast aan de vorige serie 3000.

Vermeld moet nog worden dat de vervolgsérie, die zou worden genummerd in de 3200-serie, uiteindelijk de nummering 3101-3147 kreeg. Opvallend detail is dat tramwagen 3100 dus nog een 3000 is.

In 2011 en 2012 kregen vijftig trams van de 3000-serie een levensverlengende revisie. Als accountmanager werkgeversdiensten bij het UWV leverde ik uit het bestand van het UWV een aantal aankomende monteurs, die na een gedegen opleiding bij werk en vakmanschap Leiden i.s.m. de HTM aan de slag konden in de remise Zichtenburg als elektromonteur, spuitser, lasser of timmerman. Naast een uitgebreide revisie werden de trams voorzien van een zogenaemde botsneus. De 3080 werd op 7 juni 2011 als eerste aan de pers gepresenteerd. Tussen 2012 en 2015 kreeg de volledige serie 3100 een uitgebreide revisie en tevens de zachte botsneus.

De 3204, die werd omgenummerd in 3104 in aanbouw bij la Brugeoise in Brugge. 13-4-'92

Met de bestelling van de nieuwe Tina-trams zal er binnen enkele jaren een einde komen aan de inzet van de rood-beige GTL-trams. We zullen ze blijven herinneren, want er blijft een

aantal exemplaren bewaard. Zo is de 3035 als Hoftramm in 2013 in dienst gekomen als rijdend restaurant onder leiding van de bekende kok Pierre Wind. Tevens zijn vier GTL's omgebouwd tot pekeltram. Of deze met de opwarming van de aarde veel in dienst zullen komen, moeten we uiteraard afwachten.

Ruurd Berendes
r.berendes@ziggo.nl

De Nieuwe Eerste Nederlandsche

Op mijn zestiende deed ik in 1939 eind-examen MULO op de Comeniuschool in de Kempstraat. Ik ging solliciteren en kwam terecht bij de grote kolenhandel Van Santen in de Waldorpstraat. Hier kwam ik te werken als jongste bediende op de afdeling administratie, voor 25 gulden per maand. Na een paar jaar (het was intussen midden in de oorlog) wilde ik een andere baan. Ik solliciteerde bij de verzekeringsmaatschappij de Nieuwe Eerste Nederlandsche (N.E.N) en werd daar aangenomen. Ik werd geplaatst op de afdeling Brandverzekering.

Het bedrijf was gevestigd in het paleis van de negentiende-eeuwse Duitse Prinz zu Wied, die getrouwd was met een Nederlandse prinses, op de hoek van het Korte Voorhout en de Prinsessegracht. Het was een prachtig pand met een heel mooi trappenhuis, dat alleen bestemd was voor de directie en de chefs.

Benaming NEN

Het lagere personeel moest de smalle achter trap nemen. De Brandafdeling bestond uit ongeveer twaalf personen, voornamelijk mannen en een paar jonge meisjes, waaronder ikzelf. De afdelingschef zat in een aparte kamer met uitzicht op de afdeling, zodat hij een prachtig overzicht had.

Op de afdeling mocht toen al niet gerookt worden, zodat beneden in de toiletruimte nogal eens een sigaret werd opgestoken. Er werd wel opgelaten dat je niet te lang wegbleef. Voor mij gold dat niet, want ik rookte niet. In 1944 werd de oorlog steeds heviger en als de sirene afging voor het luchtsirene alarm moest het hele personeel naar beneden in de kelder om

Ruïnes na het bombardement van 3 maart 1945, doorkijk van het Smidsplein-Nieuwe Uitleg naar het Korte Voorhout met de Eerste Nederlandsche. Foto: C. Looije, collectie HGA

te schuilen. Als het sein 'veilig' gegeven was ging iedereen weer naar zijn of haar afdeling. Op zaterdag 3 maart 1945 (we werkten toen nog op zaterdag) liep ik van mijn huis in de Guido Gezellestraat in Spoorwijk via de Rijswijkseweg naar kantoor. Openbaar vervoer en fietsen waren er niet meer. Plotseling werd de lucht zwart van de bommenwerpers. Ik rende terug naar huis. Later bleek dat een groot deel van het Bezuidenhout gebombardeerd was. Een vreselijke ramp had zich voltrokken.

Ik herinner mij niet meer hoe mij het bericht bereikte dat ook het pand van de Nieuwe Eerste Nederlandsche (mijn kantoor dus) in puin lag. Als ik op die dag een kwartier eerder van huis was gegaan... Het kantoor is daarna nog korte tijd gehuisvest geweest in de Nuttsparbank in de Jan Hendrikstraat en in de 'Botervloot' in de wijk Zorgvliet. Omdat ik het werk op het verzekeringskantoor nogal saai vond, zocht ik naar een andere baan. Gelukkig sprak ik een oud-collega van kolenhandel Van Santen die gehoord had dat

men mij wel weer terug wilde hebben. Na een gesprek met mijn voormalige directeur ben ik als boekhoudster op mijn oude stek teruggekeerd. Ik heb daar tot mijn huwelijk in 1949 weer met heel veel plezier gewerkt. Omdat het in die tijd niet de gewoonte was dat een getrouwde vrouw werkte, heb ik op 1 juli 1949 ontslag genomen. Zowel de N.E.N. als de fa. Van Santen zijn reeds lang opgeheven.

An van der Harst-Bronsema
harstbronsema@kpnmail.nl

Soeboer, einde van een tijdperk

Er is een einde gekomen aan een tijdperk wat betreft Indisch eten. In 1958 opende de familie Kajat affhaalrestaurant Waroeng Soeboer in de Koningstraat in Den Haag. Aangezien wij in de Koningstraat woonden, waren wij al snel vaste klanten van Soeboer. Eerst werd de maaltijd in kranten gepakt en zo mee naar huis genomen, maar later nam je een pan mee en werd het eten daarin gedaan. Je werd altijd prima geholpen door Maria of Martina.

Koningstraat 14-44, met links Ind. Rest. Soeboer. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, collectie HGA

Maria is helaas heel jong overleden maar Martina is meeverhuisd naar het restaurant aan de Brouwersgracht. Ook het restaurant aan de Brouwersgracht heb ik regelmatig bezocht, omdat het eten en ook de sfeer daar prima was. Het was een soort huiskamer-restaurant, waar al jaren niets aan veranderd was

en dat maakte nu juist de sfeer. Ze zijn daar begonnen met de meubels die er heden ten dage nog in staan en aan de muren hangen plaatjes en dergelijke die door de familie uit Indonesië zijn meegenomen. Het was een lieve lust als je daar als vaste klant gegeten had, waarna de kok of zijn vrouw uit de keuken in sarong kwam vragen of het allemaal lekker gemaakt had.

Ik ben daar eens met een paar kennissen van voetbal wezen eten. Toen ik een van die kennissen weer eens tegenkwam, vertelde hij mij dat hij na drie dagen douchen nog merkte dat hij bij Soeboer had gegeten. Toen de zaak in 2003 in andere handen kwam, vond ik de sfeer al gauw toch een stukje minder. Er kwam niemand meer in sarong vragen of het lekker was. Gelukkig was Martina soms nog wel aanwezig, zodat die nog voor een beetje

sfeer zorgde. Mark Rutte was ook een vaste klant van Soeboer, hij ging daar vaak eten en soms in het gezelschap van zijn moeder.

De eigenaar van Soeboer wilde graag uitbreiden in Den Haag en opende veel vestigingen, maar deze liepen niet zo goed en hij kreeg zelf problemen met de Gemeente Den Haag omdat hij niet voldeed aan de eisen in sommige vestigingen. Toen de eigenaar Ragner Flink overleed, ging na enkele weken helaas ook het Restaurant Soeboer failliet. Het einde van een tijdperk en nooit meer Indisch eten bij Soeboer...

Jan Kaffa
Jankaffa46@gmail.com

Vroem, Vroom...

Lancia 2000

Grappig dat je in de jaren zestig en zeventig nog aparte automerken had voor een, zeg maar, gedistingeerd rijderspubliek. Lancia was daar een mooi voorbeeld van. Neem nu bijvoorbeeld de Lancia 2000. Uiteraard een Italiaans merk, dat mij altijd gefascineerd heeft in mijn Haagse jeugd en ik ook op latere leeftijd heb mogen bezitten. De Lancia Kappa Coupé, maar dat terzijde. Ik herinner mij de Lancia-specialist Francke in de Van Bleiswijkstraat en de importeur Van der Marel die langs de Rijksstraatweg in Wassenaar zat.

Het eerste dat mij bij dit merk altijd te binnen schiet, is dat toen de contact- en portiersleutel al voorzien waren van een gekleurde kunststof bovenkant. Uniek voor die tijd. Maar terug naar de 2000. Een uitloppomodel van de Flavia-serie. Een typenaam die verwijst naar een oude Romeinse weg. De Flavia was trouwens de eerste Italiaanse auto met voorwiel-aandrijving en een boxermotor vanwege het lage gewicht. De 2000 was een echte vierdeurs Sedan of zoals ze dat in Italië zeggen, een Berlina. Het wat

hoekige model werd in eigen huis ontworpen door Pietro Castagnero, wat mij eigenlijk niets zegt. De motor had in 1971 een inhoud van 2.0 liter met 115 pk en een topsnelheid van 175 kilometer, met een dubbel Dunlop-remsysteem met schijfremmen rondom. Het model was zoals gezegd hoekig, maar wel met een eigen karakter. Zo waanzinnig mooi en nog steeds was het gedistingeerde front met groot in het midden de verticale Lancia-grille en dubbele koplampen rechts en links daarvan. Platte motor-

kap en datzelfde gold voor de lage platte achterkant. Veel chroom omrande randen rond de raampartij. Trek het portier open en je ziet een ruim, chic met velours bekleed interieur met hout op het dashboard. Deze Lancia had al standaard hoofdsteunen en geloof het of niet, gordijnen voor de achterruit die moesten voorkomen dat de zon de bekleding van de achterbank zou aantasten, maar die tevens dienden ter bescherming van de privacy

van de achterbankpassagiers. Mede hierdoor was deze Lancia zo geliefd onder hoogwaardigheidsbekleders en de mafia. De zit achter het tweespakige houten stuur was wat rechttop, met een blik op het lichtgekleurde houten dashboard met vierkant vormgegeven klokken en meters. De velours interieurbekleding deed inderdaad chic en warm aan. Prachtige styling uit de jaren zeventig. De bagageruimte was ondanks zijn platte vormgeving toch ruim en kon

royaal twee golfsets herbergen. Het motorgeluid van deze 2000 was zeer karakteristiek. Een wat rauwe boxerroffel. Door de bladveren veerde hij nogal soepel, met als gevolg overhangen in de bochten en een snel deinende motorkap. Daarbij kwam nog dat hij tamelijk overstuurd was met een vrij grote draaicirkel. Maar op de lange afstand en bij hoge snelheden was de wegligging en de koersvastheid prima. De rem- en stuurinrichting waren bekrachtigd. Hij schakelde licht en precies en de koppeling vergde weinig kracht. Door de relatief grote glasoppervlakken was het zicht rondom uitstekend en de achterrauit was voorzien van achterrauitverwarming. In 1974 viel het doek voor deze 2000 en daarmee ook voor de prachtige Flavia-serie, die eveneens een aantal uiterst fraaie Coupé's en Cabrio's had gekend. De opvolger was de Beta-serie, wat toch ook wel een bijzondere was.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

Kleine Huug

Het is 24 januari 1950 als in het Haagse gezin Schortinghuis Hugo Reinder wordt geboren. Hij is het tweede kind van vier. Het is een gegoede familie; vader is jurist en moeder econoom. Ze wonen in de wijk Bohemen aan de Lobelialaan. Bij zijn geboorte constateren de artsen dat Hugo de zeldzame ziekte achondroplasie heeft. Door een vernauwing in het ruggenmerg groeien de ledematen niet mee met de romp. Hugo zal niet groter worden dan 1.34 meter. Hij heeft dat echter nooit als handicap ervaren. Hij wordt als een normaal kind opgevoed. Zo moet hij bijvoorbeeld kolen scheppen, afdrogen en de tafel dekken. Ook zijn buurt- en leeftijdgenoten behandelen hem op

een normale manier. Veel buurtgenoten zijn vrienden van hem, zoals Hans Wiesman, Karin Wansink, Rinus van Gent, Fred Kok, Ben Posthuma en Bally Nienhuis. Via deze buurtvrienden belandt Hugo bij de Haagse Wildhoeve Kikkers, waar zijn aanwezigheid zelfs voordelen oplevert! Als er een knokpartij voor de deur staat, gaat Hugo vaak vooruit om polshoogte te nemen. De tegenstander(s) doen Hugo toch niets. Zijn ouders vinden het prima dat hij bij de Kikkers vertoeft; hij krijgt aangepaste kleding en op maat gemaakte Clarks schoenen. Maar hij mag van zijn vader geen zwarte cape dragen. Hij krijgt al snel de bijnaam 'Kleine Huug', wat een geuzennaam

wordt. Iedereen in het Haagse weet over wie het gaat als zijn naam valt. Hij is een bekende Hagenaar en stapper, een graag geziene gast in onder andere café De Baron (De Savornin Lohmanlaan) en café WestEnd (Klimopstraat) van Plu-leider Loet Muis. Hugo wil dierenarts

worden, maar dat is niet haalbaar vanwege zijn handicap. Hij bekwaamt zich in het fokken en verzorgen van honden en koopt op zijn twintigste dierenwinkel De Adelaar in de Torenstraat, tegenover De Grote Kerk, met als specialisatie honden. Het loopgedeelte achter de toonbank wordt opgehoogd, zodat hij ruim boven alles en iedereen uit toont. Een vaste klant is de toenmalige koningin Juliana. Hugo is gek op Amerikaanse auto's en schaft een Ford Mustang aan, een automaat met aangepaste pedalen. Op de Kaagse plassen heeft hij een speedboot liggen. Hij is eigenaar van Beach Club The Wave (Kijkduin), en mede-eigenaar van bar Het Hoefijzer (De Savornin Lohmanplein). Hugo maakt handig gebruik van zijn handicap en speelt onder andere in

reclamespots, en hij speelt een van de zeven dwergen in een remake van Sneeuwwitje. Op zijn 35e vertrekt hij uit het Haagse en gaat naar het eilandje Tiengemeten waar hij muskusrattenvanger wordt en in zijn golfkarretje toeristen rondleidt. Hugo wordt een nationale bekendheid als hij als rattenvanger in het tv-praatprogramma *De Stool* van Rik Felderhof komt. Helaas gaat zijn gezondheid hem parten spelen en op een gegeven moment willen zijn benen niet meer. Hij komt na een operatie in verpleeghuis Buitensluis in Numansdorp terecht. Hugo overlijdt op 15 mei 2019 op 69-jarige leeftijd. Hij is een unieke Hagenaar en dit eerbetoon is eigenlijk te kort.

Robert Mindé
romin@ziggo.nl

Zondagochtend~concerten

€ 16,-

WORLD FORUM THEATER DEN HAAG

Aanvang 11.00 uur

12 maart 2023

ForEverly Brothers - Ode aan the Everly Brothers

DE DOELEN ROTTERDAM

Aanvang 11.00 uur

12 februari 2023

New Diamonds - Ode aan de Blue Diamonds

5 maart 2023

Franklin Brown & Tiny Little Bigband:
Ode aan Tom Jones, Sinatra en andere grootheden

Meer informatie en bestellen via internet of telefonisch:
www.zondagochtendconcerten.nl - 010 4225244

Zin in een mooi concert?

Neem dan nu een abonnement op De Haagse Tijden

Ontvang NU tijdelijk 2 kaartjes (t.w.v. €32,-) cadeau voor het *Zondagochtend~concert*

The Forevery Brothers

zondag 12 maart in World Forum Theater in Den Haag

Tribute to the Everly Brothers

The ForEverly Brothers nemen u graag mee op een reis door alle hits van The Everly Brothers. Zij nemen u mee naar Memory Lane langs Bye Bye Love, Wake Up Little Suzie, All I Have To Do Is Dream, (Til) I Kissed You en heel veel andere bekende nummers van het duo. Zangers Harold Verwoert en Marcel Hufnagel zijn "The ForEverly Brothers". Beiden zijn al van jongs af aan bekend met het repertoire en hebben de handen ineengeslagen om samen met hun muzikanten een tribute show te verzorgen die de muziek van deze fantastische Everly Brothers levend zouden houden voor een nieuwe generatie met veel respect naar het origineel.

DE HAAGSE TIJDEN

DE HAAGSE KRANT VAN ALLE TIJDEN

JA, ik neem een abonnement of geef er een cadeau en ontvang iedere 14 dagen de krant in de brievenbus. Ik maak het bedrag over op NL08 RABO 0129 9222 93 t.n.v. Brückel Reclame BV.

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar: De Haagse Tijden, Laan van Meerdervoort 174, 2517 BH Den Haag of via www.dehaagsetijden.nl/abonnement

Naam ontvanger: _____

Straat + huisnr.: _____

Postcode + Woonplaats: _____

E-mailadres: _____

☐ Halfjaarabonnement Nederland € 40,00

☐ Jaarabonnement Nederland € 75,00

☐ Jaarabonnement buitenland € 95,00

Deze actie is alleen geldig voor abonnementen afgesloten tot 21 februari 2023. OP = OP

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Valentijnsconcert Hartstocht

Theaterfanfare Kunst voor het Volk brengt op zaterdag 11 februari van 15.30 tot 16.30 uur in het Atrium Den Haag het gratis toegankelijk *Valentijnsconcert Hartstocht*. Samen met The Rhythm Allstars Brassband brengen zij de liefde via hun muziek. De gastvrouw deze middag is Haagse Cobra, zij heet iedereen op haar cabaretseke wijze welkom. Bezoekers kunnen speciaal voor deze middag hun eigen tafel reserveren in het Atrium, zodat je samen met jouw lief op de beste plek kan genieten van live muziek. Gratis reserveren kan door jullie namen op te sturen naar: valentijnsconcert@atriumcityhall.nl

Wanneer & waar: za 11 feb, 15.30u, Atrium Den Haag, Spui 70

Stilstaan in de wolken

Wat zie je? Wat hoor je? Weet je wat je ziet en hoort? Kijk jij? Luister jij? Ben je daar-toe in staat? Je ziet een overweldigende wereld met drukte, chaos en vele impressies. Je verliest er soms door de verbinding. Het gevoel van verbinding met jezelf, de ander en de wereld. Hoe kunnen we ons verbonden blijven voelen of het gevoel van verbinding terugvinden in het leven van nu? De gecreëerde multimedia performance, waar Mia Kogelman haar eigen geschreven en gecreëerde muziek, tekst en visuele kunst laat samenvloeien, in première in Studio Loos! Mia Kogelman (1999) is een klassiek geschoolde klarinettist (Koninklijk Conservatorium Den Haag) die zich naast in muziek ook uit in andere kunstvormen, als in de beeldende kunsten, in schrijven en in de combinatie hiervan met muziek. Experimenteren en ontdekken is de basis geweest voor haar maakproces en heeft haar ertoe geleid tot het creëren van geheel nieuwe multimedia werken.

Wanneer & waar: zo 12 feb, 11.00u, Studio LOOS, De Constant Rebecqueplein 20 b

Meer info via loosdenhaag.com

Pristine Seas & grootbeeldfilm Secrets of the Sea

Vanaf 16 februari in het Haagse Museon-Omniversum: de National Geographic tentoonstelling *Pristine Seas* en de grootbeeldfilm *Secrets of the Sea* met verteller Claudia de Breij. De tentoonstelling en grootbeeldfilm tonen de adembenemende schoonheid en ongelooflijke diversiteit van de onderwaterwereld en het grote belang om de oceanen te beschermen en gezond te houden. De tentoonstelling *Pristine Seas* toont imponerende beelden van wereldwijde expedities in de afgelopen tien jaar om de oceanen te beschermen. Het 840 m² grote koepelscherm van de Museon-Omniversum Dome verandert in een groots, exotisch onderwaterparadijs bij de adembenemende grootbeeldfilm *Secrets of the Sea*. Met ruim zeventig maritieme soorten onthult *Secrets of the Sea* de vele wonderen en mysteries van de oceanen, de fascinerende manieren waarmee ze met elkaar en hun omgeving omgaan. Veel zeedieren zijn van elkaar afhankelijk om te overleven. De film toont het cruciale belang van maritieme biodiversiteit om onze oceanen gezond te houden.

Wanneer & waar: vanaf 16 feb, Museon-Omniversum, Stadhouderslaan 37

Meer info via oneplanet.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is

LEO'S International Flavors

Ook een rood-wit-blauwe vlag

LEO'S International Flavors is het restaurant van het Leonardo Royal Hotel Den Haag Promenade. Het ligt aan de Van Stolkweg in een mooi rustig stukje van den Haag, bij de Waterpartij. In de zomer laten wij - en niet alleen wij - onze hond er regelmatig zwemmen. We worden ontvangen door de super vriendelijke en charmante gastheer Nicola. Nicola werkt er al 25 jaar en geniet overduidelijk van zijn taak! Hij legt ons uit dat International Flavors de lading dekt, de gerechten op de kaart komen echt van over de hele wereld. Op de kaart vertelt

Met onze neus in de boter!

We vallen met onze neus in de boter! Het is dit weekend feest bij LEO'S want het concept International Flavors bestaat precies één jaar en dat wordt gevierd. Overal ballonnen en - dat zie je niet vaak in een restaurant - een deejay voor de muziek. Om te beginnen zet Nicola een lekker glas cava voor ons op tafel met daarbij een voorafje met heerlijke ham, olijfsjes, tapenade en grissini. We

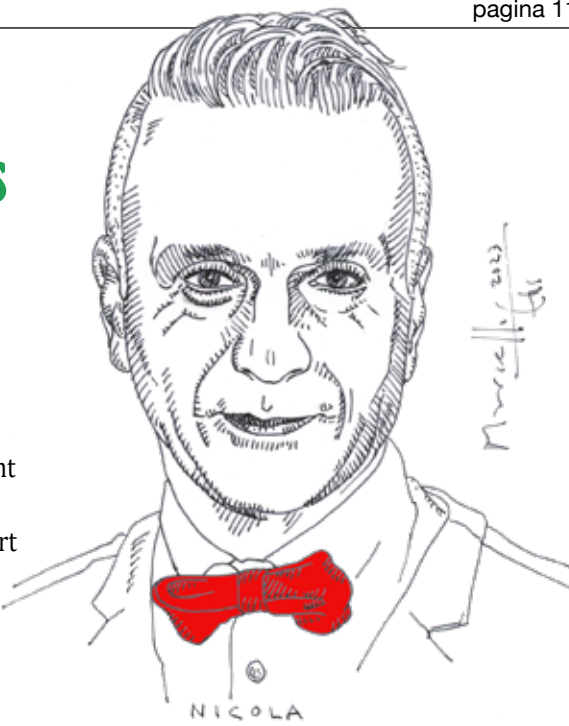

18.02 T/M 10.09.2023

ESCHER

ENTREE NU €10 - T/M 18 GRATIS

KUNSTMUSEUM DEN HAAG

besluiten ook vandaag om ons te laten verrassen en kiezen voor de 4-gangen wereldreis van het team van chef Sido de Brabander. Het concept is 'shared dining', kleine gerechtjes van formaat voorgerecht in het midden van de tafel zodat iedereen kan proeven. De wijnkaart is klein (10 rood, 9 wit) maar fijn. We beginnen met onze favoriet, een glas pinot noir uit Argentinië. Op tafel komen Japan en Zweden. Japan met Beef Tataki met gepofte rijst, krokante knoflook en wakamé en Zweden natuurlijk met Gravad Lax met crispy blini, aardappel en rode biet. De beef is perfect en kort gebakken en de gravad lax is goed op smaak en van hoge kwaliteit. Een goede combinatie met onze pinot noir. Hierna is de beurt aan Korea met Sticky Chicken met rijstnoedels, kimchi (gefermenteerde kool) en edamame (jonge sojabootjes). Hoog op smaak en erg lekker en... in de volgende aflevering het recept van dit mooie kipperecht! Tunesië komt ook op tafel met zeebaars met couscous, tomatensaus, sinaasappel en zucchini. Tot slot komt Thailand aan de beurt met rendang met rijst, zoetzure komkommer en rode biet. Allebei alweer mooie en lekkere gerechtjes. We drinken hier rode wijn uit Syrië - Bargylus uit 2014 - bij. Dit omdat we nog nooit een Syrische wijn hebben gedronken. Op internet vonden we later deze beschrijving: "The wine is as intense as you would expect from an emissary from the arid land of the crusades, with the fragrance of balsam and savoury spices..."

Kleur en harmonie

Ruimte voor het dessert hebben we nauwelijks. Maar het is allemaal zo lekker en vooral mooi opgemaakt met veel gevoel voor kleur en harmonie dat we het

Op een rijtje

LEO'S International Flavors
Van Stolkweg 1, Den Haag
070 351 17 28
info.denhaag@leosinternationalflavors.nl
Shared dining gerechtjes v.a. € 9
4 gangen wereldreis € 40
Classics (salades, burgers)v.a. € 15
Drankjes + Gewoon

Escher - Andere wereld

Vogels die in vissen veranderen, water dat omhoog stroomt, twee handen die elkaar tekenen. Op meesterlijke wijze transformeert M.C. Escher een blanco vel papier tot zijn eigen oneindige werelden, waarin hij speelt met de perceptie van de kijker. Zijn virtuoze metamorfoses en regelmatige vlakverdelingen verwonderen en inspireren bezoekers aan zijn tentoonstellingen wereldwijd.

Stap in de wereld van Escher. Dat kan letterlijk in Escher - Andere wereld

Escher voor iedereen

Om de openingen te vieren van twee heel bijzondere Eschertentoonstellingen bieden Kunstmuseum Den Haag en Escher in Het Paleis van 18 februari t/m 19 maart 2023 combitickets aan voor € 10,00. Deze tickets kunnen online worden gekocht met de kortingscode **ESCHER2023**.

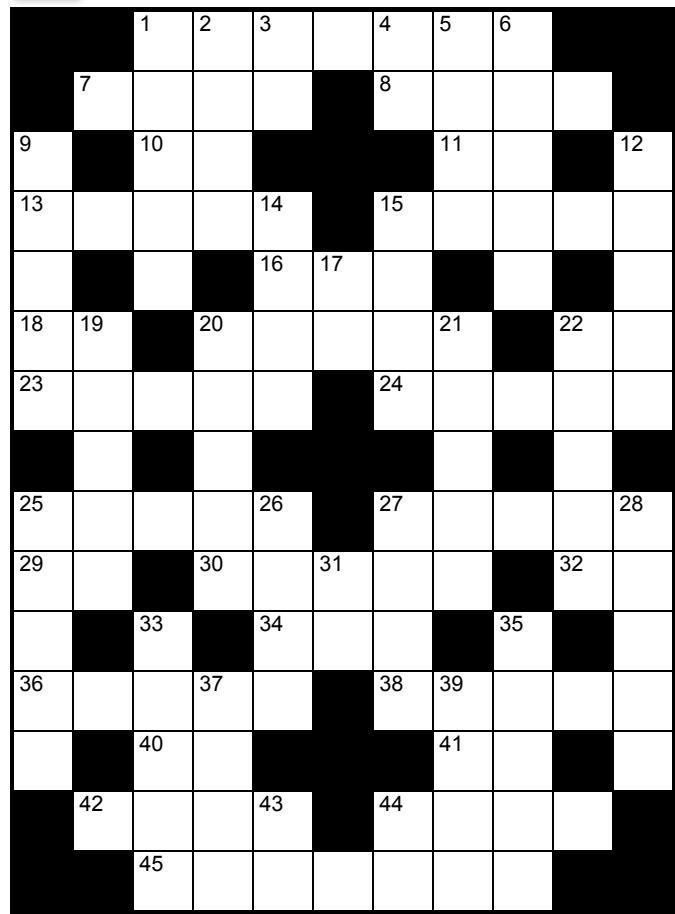

1

KRUISWOORDPUZZEL

SUDOKU

2

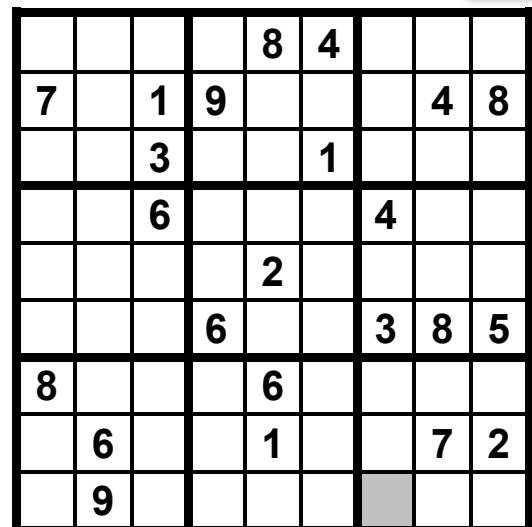
1 19 26 15 21 28 33 17 11

Horizontaal

1 carrièrejager 7 naarling 8 salonheld 10 id est 11 de onbekende 13 vlaskam 15 soort slang 16 vreemde munt 18 anno christi 20 pl. in Italië 22 per dag 23 koren 24 land in Azië 25 tennisterm 27 dik 29 per expresse 30 woudrund 32 telegraaf restant 34 politieke partij 36 kleintje 38 Europese hoofdstad 40 voorzetsel 41 laagfrequent 42 ontvangstbewijs 44 telwoord 45 Amerikaanse veeboer.

Verticaal

1 accuraat 2 deel v.e. trap 3 zangnoot 4 bladzijde 5 afloop 6 wielervedstrijd 9 gaarne 12 pl. in Noord-Brabant 14 pl. in Frankrijk 15 tegen 17 boom 19 kwelling 20 pl. in Gelderland 21 wijnmaat 22 houten paaltje 25 speeksel 26 bezit 27 leidsman 28 oogvocht 31 proces-verbaal 33 sportman 35 gewijde gave 37 oorspronkelijk bewoner van Peru 39 brandstof 43 United Nations 44 van het.

Mocht u de oplossingen weten van deze twee puzzels, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store! U kunt de oplossingen tot donderdag 16 februari 2023 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store. Het Jukebox Pin-Up 'Classy Nathalie' Metalen Bord gaat naar: *Frans Fraters te Monster* Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

Oplossingen vorige editie:
Zweedse puzzel: Gezellig
Kruiswoordpuzzel: Seizoenen
Sudoku: 1

Win de CD van The Clarks-Medleys t.w.v. € 17,95. Wie kent ze niet of heeft ze ooit wel eens live gezien?

Verkrijgbaar bij de Fifties Store, www.fiftiesstore.nl.
Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

Door fysieke omstandigheden van meneer Prins was een nieuw bed noodzakelijk

De Suite maakte het waar.

"Mijn echtgenoot sliep heel onrustig en kon zich nauwelijks nog omdraaien," vertelt mevrouw Prins. "We zijn fantastisch geholpen door De Suite. Mijn man kan nu weer zelfstandig omdraaien en opstaan. Door het FPS ontspanningssysteem is hij veel rustiger en z'n beenkrampen zijn sterk verminderd."

Naar wens bezoeken wij u op afspraak thuis.

Liliam en Jan-Willem Meijer wilden een nieuw bed en weer lekker slapen.

De Suite maakte het mogelijk.

Liliam Meijer: "Ik sliep al jaren slecht en was oververmoeid. In ons nieuwe bed hebben we aan mijn kant FPS-technologie genomen. Verbazingwekkend hoe dat werkt, het is heerlijk. Als ik het aanzet, ben ik snel vertrokken. Ik slaap veel langer achter elkaar en voel me stukken fitter."

makkelijk opstaan

uitgebreid programma

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen we uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Dat kan zijn in geval van spier-, rug- en nekklachten of als er sprake is van moeite met draaien en opstaan. Als voorttrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelaar-maten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken zijn voorzien zonder dat het van het partnerbed is te onderscheiden.

Complete slaapkamers

In het verlengde van de bedden maken we complete slaapkamers op maat. In de showroom staan bedden en kasten fraai opgesteld en een bezoek aan ons familiebedrijf in Moordrecht is beslist de moeite waard. Als een bezoek aan huis u beter past of omdat u een deel van uw bestaande bed wilt behouden, maak dan een afspraak. Ter plekke kunnen we dan bespreken wat mogelijk is. Wat de vraag ook is, we vinden altijd een weg om te maken wat u wenst.

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze bedden met FPS-technologie. Subtiele geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die jetlag of stress ervaren, spierklachten of neuropathische pijn hebben, dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

twijfelaars

FPS-technologie

showroom en productie: Ambachtweg 10 NL-2841 LZ Moordrecht
di. t/m za. 10.00-17.00 uur 0182 375 022 www.desuite.nl